

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

שער
שלישי

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

אגרת התשובה

(חלק יט שיחה ה)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע שמיני עצרת, ט"ז כב תשרי, ה'תשפ"ד (א)

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2023
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

אגרת התשובה * ה

וצריך ביאור: למאי נפק"מ באגה"ת
כאן שעליונותו של רצון העליון על
חכמה עילאה היא באופן של „למעלה
מעלה“ (שתי פעמים)?

ב. ויש לומר הביאור בזה:

דברי אדה"ז ש„הקוץ שעל היו"ד
רומז לבחי' רצון העליון ב"ה שלמעלה
מעלה ממדרגת בחי' חכמה עילאה“
באים (כמשנת"ל³) בתור הקדמה
להמבואר לקמן (פרק ח⁴) ש„י"ג מדות
הרחמים הנמשכות מרצון העליון ב"ה
הנרמז בקוצו של יו"ד שלמעלה מעלה
מבחי' ההשפעה הנשפעת מאותיות שם
הוי" . . מנקים כל הפגמים“.

וזהו שמדייק (בין כאן ובין בפ"ח)
„שלמעלה מעלה“, כי כדי לנקות את
הפגמים בד' אותיות שם הוי", צ"ל
המשכת מדריגה שלמעלה לגמרי משם
הוי" – „שלמעלה מעלה“.

זאת אומרת: בחי' חכמה סתימאה,
הגם שהיא ג"כ למעלה מחכמה עילאה,

א. באגרת התשובה פרק ד' מבאר
אדה"ז ש„כל הי' ספירות נכללות
ונרמזות בשם הוי' ב"ה . . היו"ד שהיא
בחי' נקודה לבד מרמזת לחכמתו ית"י,
ומוסיף (בסוגריים) „והקוץ שעל היו"ד
רומז לבחי' רצון העליון ב"ה שלמעלה
מעלה ממדרגת בחי' חכמה עילאה“.

ומבאר אאמור"ר בהערותיו כאן²
טעם כפל הלשון „שלמעלה מעלה“ –
„הכפל דמעלה הוא כי חכמה סתימאה
דאריך אנפין הוא למעלה מחכמה
עילאה דאצילות, ורצון העליון שהוא
גלגלתא הוא למעלה מחכמה סתימאה,
א"כ רצון העליון הוא למעלה מעלה
מחכמה עילאה דאצילות“.

ולכאורה יש לעיין: הקוץ שעל
היו"ד מורה (רק) על מדריגה שלמעלה
מחכמה דאצילות (אות יו"ד), וא"כ
למאי נפק"מ להדגיש כאן ש„בחי' רצון
העליון“ (הנרמזת ב„קוצו של יו"ד“)
היא למעלה (לא רק מחכמה דאצילות,
אלא) גם מחכמה סתימאה?

ומזה מובן, שבכפל הלשון
„שלמעלה מעלה“ כוונת אדה"ז
להדגיש (לא רק שרצון העליון הוא
למעלה מחכמה סתימאה, אלא גם)
עד כמה רצון העליון הוא למעלה
מחכמה עילאה (דאצילות), שעליונותו
מחכמה עילאה היא „למעלה מעלה“
(ב' פעמים).

(3) לעיל בשיחה שלפניו (ע' 417 ואילך).

(4) צח, א.

(5) ויש לומר, שכוונתו ב„כל הפגמים“ היא
להדגיש – דגם הפגמים דזדונות, שאין קרבן
מועיל עליהם, הניקוי דפגמים אלו הוא רק מצד
יגמה"ר שנמשכים ע"י התשובה.

ובזה יובן מה שמביא שם הפסוק „ונושא
עון ופשע ונקה“ ומשמיט תיבת „וחטאה“ –
כי לתיקון פגם ד„חטאה“ (שוגג), אין מוכרח
הגילוי דיגמה"ר.

ומה שבהפסוק הזכיר תיבת „וחטאה“, י"ל
שהוא מצד טוף הפסוק: נקה לא ינקה – מנקה
לשבים ולא ינקה לשאינם שבים, ולכן הזכיר
תיבת וחטאה כדי להורות שגם על חטאה אינו
מנקה לשאינם שבים, וגם על שוגג צריך תשובה.

(* התרגום ללשון הקודש ננתק כאן מלקו"ש
זכ"ט ע' 152 ואילך. המו"ל.

(1) צד, ב.

(2) לקוטי לוי"צ על תניא ס"ע כט.

בחטא – ובמילא גם בתיקון החטא ע"י תשובה – יש, בכלל, שני ענינים¹⁰:

(א) ע"י חטא מתדבק האדם עם הרע של החטא – „מלפפתו”¹¹. וכיון שנשמת האדם היא „חלק שם הוי” ב”ה”¹², נגרם עי”ז פגם גם בד’ אותיות שם הוי” (שכנפס האדם, ושלמעלה).

(ב) כיון שע”י קיום מצוה, כולל גם קיום מצות לא תעשה, ממשיכים אור אלקיים¹³, הרי ע”י עבירה (נוסף לכך שהרע נדבק בנפשו) חסר האור שהי’ נמשך¹⁴ ע”י קיום המצוה (הלאו)¹⁵.

10 באגה”ת בתחלתה, שע”י ביטול מ”ע, האור נעדר, וכשעובר על מל”ת כו’ עושה פגם. אבל י”ל שבפרטיות, ענין הפגם הוא גם בביטול מ”ע (מכיון שגם זה הוא מרידה במלכותו ית’ אגה”ת שם), כמוכן גם מאגה”ת ספ”ז, והמבטל ק”ש פוגם כו”; והענין ד”האור נעדר” הוא גם בעובר על מל”ת, כדלקמן בפנים ובהערה 15. וראה סהמ”צ להצ”צ לת, א: „בביטול מ”ע או בעברו על ל”ת” הוא „ממעט המשכת החיות כו” וגם „ממשיך כו’ תוספת יניקה לעמקי הקליפות”. ולהעיר גם מד”ה אנכי תרס”ה: אם פוגם ח”ו בקיום מצוה ה”ה פוגם בשם הוי’ למעלה לבד זאת שאינו ממשיך את האור עוד פוגם וגורם סילוק האור.

11 סוטה ג, ב. הובא באגה”ת שם פ”ח (צח, א) לענין „לבושים הצואים הם החיצונים הנעשים ע”י עוונות.

12 אגה”ת פ”ד (צד, סע”א).

13 שלכן „ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה” (קדושין לט, סע”ב. וראה תניא פכ”ז). ואדרבה ע”י קיום מצות ל”ת נמשך אור שלמעלה מהנמשך ע”י מ”ע (לקו”ת פקודי ג, ב ואילך. ועוד. ד”ה אנכי שם).

14 דמכיון שכל הענינים הם בהשגחה פרטית, הרי מה שהזמינו לו למעלה שיבוא דבר עבירה לידו הוא בכדי שיקיים מצות (ל”ת) זו.

15 דנוסף על סילוק האור שנעשה מצד הפגם (סה”מ פר”ת ע’ עד. ד”ה דרשו תרצ”א פ”ד. ובכ”מ. וראה עד”ז אוה”ת נצבים ע’ אירל), חסר גם האור שהי’ צריך להמשיך ע”י קיום הלאו.

יו”ד דשם הוי’ מ”מ, כיון שעליונותה של ח”ס היא רק „למעלה”, פעם אחת (כלומר: חכמה סתימאה שייכת לחכמה דאצילות, כידוע⁶ שהחכמה מושרשת בכתר, אלא ששם החכמה היא „סתימאה”), לכן אין בכחה לנקות הפגמים; וניקוי הפגמים הוא רק מבחי’ (רצון העליון) שהיא „למעלה מעלה” משם הוי”⁷.

ג. אבל צריך להבין:

מבואר בלקו”ת⁸ שתיקון כל הפגמים ע”י י”ג מדות הרחמים הוא לפי ששרשן מ”מוחא סתימאה”⁹, שיש בו מעלה על בחי’ גלגלתא –

ואיך מתאים זה עם המודגש באגה”ת שהטעם ש”ג מדות הרחמים „מנקים כל הפגמים” הוא לפי שנמשכות מרצון העליון (בחי’ גלגלתא), שלמעלה מחכמה סתימאה?

ד. ויש לומר כללות הביאור בזה:

6 רמ”ז ר”פ אמור פת, סע”ב. הובא בלקו”ת אחרי כו, סע”ד. ובכ”מ.

7 וי”ל שקוצו של יו”ד רומז לב’ הענינים: חלק התחתון של הקוץ הסמוך ונוגע ודבוק לגוף היי”ד, רומז לבחי’ ח”ס שהוא למעלה מהיו”ד; וחלק העליון שבו שאינו סמוך להיו”ד, הוא בחי’ רצון העליון (גלגלתא) שהוא למעלה מעלה מהיו”ד.

ועפ”ז יש לומר, שאדה”ז רמז לחלק העליון של הקוץ במש”כ „והקוץ שנעל היו”ד”, ולא „והקוץ של היו”ד” (ע”ד הלשון בפ”ה צה, ב) ובפ”ח שם). וראה לעיל ע’ 421 הערה 24 בשוה”ג.

8 נצבים מט, ד. ובביאור להמאמר באוה”ת שם ע’ ארע”ג ואילך. ובכ”מ.

9 ראה גם אגה”ק סכ”ח, שכפרת הזדונות (ראה לעיל הערה 5) נעשה ע”י ההמשכה ממו”ס.

הטעם על ביטול החטא והפגם הוא לפי שמעשי התחתונים אינם פוגעים ב„בעל הרצון“ (רבו פשעיך מה תעשה לו אם צדקת מה תתן לו²⁰), והוא מושלל מהם;

משא"כ בענין השני, שמצד בעל הרצון נמשך האור, אין מקום לומר שהמשכה זו היא לפי שהוא מושלל כו' ואינו נוגע לו כו', אלא אדרבה, המשכה זו היא לפי ש„רוצה“ להיות נמשך²¹.

והחידוש בבחי' בעל הרצון על הרצון דמצות (בענין זה) הוא רק בכך, שמצד בחי' הרצון דמצות ישנה הגבלה באופן ההמשכה, שהיא רק ע"י קיום המצות (והמשכת כל אור היא ע"י מצוה פרטית), משא"כ מצד בחי' בעל הרצון אין שום הגבלה, וגם כשחסרה המצוה אפשר להיות ההמשכה.

ז. והנה כשם שהעילוי של תשובה על תומ"צ למעלה הוא בכך שתשובה מגעת בבעל הרצון שלמעלה מרצון דמצות – עד"ז הוא החידוש בתשובה על תומ"צ בנשמת האדם, שבתשובה מתגלה (והיא מגעת ב)התקשרות עצם הנשמה בעצמותו ית', בעל הרצון, שהיא למעלה ועמוקה יותר מההתקשרות שע"י תומ"צ.

ובהתקשרות העצמית של הנשמה,

20) איוב לה, ו"ז.

21) להעיר גם מסה"מ להצ"צ שם (לט), א, שהמשכת האור שנסתלק הוא מבחי' אריך, וביטול יניקת החיצונים הוא מבחי' עתיק. ועד"ז בד"ה אנכי שם קרוב לסופו.

ומזה מובן עד"ז גם (בשרש ענין זה, כמו שהוא) בבעל הרצון, שביטול הפגמים הוא מבחי' נעלית יותר מהבחי' שמשם נמשך האור שנחסר.

ולכן, גם בהתיקון שע"י תשובה, אינו מספיק נקיון הנפש מלכלוך החטא (ה„לבושים הצואים“¹⁶), אלא צריכים להשלים את ההמשכה שחסרה על ידי העדר קיום המצוה.

ה. והנה הכח בתשובה לפעול שני ענינים אלה הוא לפי שע"י התשובה נמשך מבחי' „בעל הרצון“, שלמעלה גם מבחי' „רצון“ דמצות¹⁷, ומצד בחינה זו נפעלים שני הענינים הנ"ל:

כיון שבעל הרצון אינו מוכרח ואינו נתפס ברצון דמצות, ואין שייך לומר שהחטא (היפך הרצון) תופס מקום לגבי, לכן, ע"י המשכת בעל הרצון (ע"י תשובה) מתנקים ומתבטלים החטא והפגם¹⁸;

ועוד, כיון שבבעל הרצון אין שום מדידה ח"ו באיזה אופן הוא נמשך [דרך מצד בחי' הרצון דמצות נעשית המדידה שהאור האלקי נמשך ע"י קיום המצות דוקא] – לכן נמשכת משם ההמשכה גם כשחסר קיום המצוה הממשיך אור זה¹⁹.

ו. עפ"ז נמצא, שבהטעם על שני ענינים הנ"ל הבאים מבחי' בעל הרצון, יש כאילו שני ענינים הפכים:

16) לשון אדה"ז באגה"ת שם (צח, א).

17) סה"מ תקס"ב ע' ז ואילך. ד"ה תקעו תרצ"א (סה"מ קונט' ח"א קכו, א ואילך). וראה לקו"ת ר"ה נד, ב. סידור רלד, א ואילך. סה"מ שם לט, ב. ובכ"מ. וראה הערה הבאה.

18) ראה ד"ה שובה ישראל אעת"ר. וראה

סידור קנח, ד (טעם הא' מצד רוממות). ובכ"מ.

19) ראה סה"מ תקס"ב שם ובד"ה שובה שם קרוב לסופו, לענין נושא עון שגם הזדונות יהיו כזכיות (וראה לקמן בפנים ס"א שהאתהפכא דזדונות לזכיות הו"ע המשכת האור שנחסר).

ד"ה תקעו שם. וראה גם לקו"ת ר"ה שם.

לידי ביטוי בהחלטה „לעבדו ולשמור כל מצותיו“.

ומטעם זה גם קיום התומ"צ שלו בפועל אינו מוגבל לחיובו בהן מצד דיני התורה. זכאשר קיום התומ"צ הוא (רק) מצד קבלת עול מלכות שמים ועול מצות, אין קבלה זו „דורשת“ ממנו לעשות יותר ממה שמחוייב בו; משא"כ כאשר ה„לעבדו ולשמור כל מצותיו“ הוא תוצאה ממה שרוצה „לשוב אל ה'“, והרי הקב"ה אין סוף – אזי אינו מסתפק בקיום התומ"צ לפי החיוב מצד הציווי, אלא הוא מחפש תמיד דרכים חדשות לחזק את ההתקשרות עם הקב"ה יותר ויותר, ע"י הוספה תמידית בקיום התומ"צ.

ה. והנה, שני ענינים הנ"ל בההתקשרות העצמית של הנשמה, המתגלה ע"י תשובה, הם בדוגמת שני הענינים הנ"ל (ס"ו) בבחי' בעל הרצון:

הענין בההתקשרות העצמית הניכר בכך שהיא הסיבה המביאה את האדם לתשובה – והיינו מה ששום חטא אינו נוגע בה והיא נשארה תמיד בשלימותה – הוא בדוגמת הענין הראשון (דלעיל שם) בבעל הרצון, שהפגם אינו תופס מקום שם;

והענין בההתקשרות העצמית שבא לידי ביטוי בהתשובה גופא – היינו מה שרצון האדם להיות דבוק ומיוחד עם הקב"ה (וכן קיום התומ"צ המסוכב מזה) אינו מוגבל לפי ההגבלה של חיוב מצד הדין – הוא בדוגמת הענין השני הנ"ל בבעל הרצון, שמצדו אין שום הגבלה, כההגבלה שברצון העליון על מצוות, ובהמשכה הנמשכת ממנו.²⁸

המתגלה ע"י תשובה, יש שני ענינים (ע"ד שני הענינים הנ"ל (ס"ה) בבעל הרצון):

(א) הסיבה המביאה את האדם לתשובה היא ההתקשרות הפנימית עם הקב"ה שמצד עצם נשמתו, שלא שייך בה גרעון או חלישות ח"ו ע"י חטא²² – ישראל אע"פ שחטא ישראל הוא²³, וגם בשעת החטא הרי הנשמה „באמנה אתו ית"²⁴;

וההתקשרות העצמית פועלת גם על הכוחות הגלויים, עד שהאדם מתמרמר מזה שנעשה נפרד (בחיצוניות) מהקב"ה, ובמילא בא לידי תשובה, שמתחרט על חטאיו ה„מבדילים גו"²⁵, ומקבל על עצמו „לבל ישוב עוד לכסלה כו' [ו]לעבדו ולשמור כל מצותיו"²⁶.

(ב) כיון שהסיבה המביאתו לידי תשובה היא ההתקשרות העצמית של הנשמה עם הקב"ה (שלמעלה מההתקשרות שע"י קיום התומ"צ), הרי גם בהתשובה גופא באה לידי ביטוי התקשרות זו, שלא רק שמחליט בהחלטה גמורה „לעבדו ולשמור כל מצותיו“, אלא שרוצה להיות מקושר עם הקב"ה, „לשוב אל ה'“²⁶, אלא כיון ש„אי אפשר לדבקה בו באמת כי אם בקיום רמ"ח פקודיו"²⁷, לכן רצון זה בא

(22) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1151.

(23) סנהדרין מד, ריש ע"א.

(24) תניא פכ"ד (לא, א).

(25) ישע"י נט, ב.

(26) אגה"ת פ"א (צא, א).

(27) תניא פ"ד (ח, א). ושם הוא לענין

הדביקות שע"י אהבת ה'. ומזה מוכן ביתר שאת בענין התשובה.

(28) להעיר גם מד"ה אנכי שם בסופו: „ע“

האור שחסר, צריכים תשובה עילאה – כי היציאה ממדידה והגבלה דהבעל תשובה להיות דבוק בהקב"ה (שזוהי הסיבה שעל ידה נמשך האור שחסר) הוא בגילוי (בעיקר) בתשובה עילאה, שהיא „ברעותא³⁰ דלבא יתיר ובחילא סגי לאתקרבא למלכא“; משא"כ זה שההתקשרות העצמית היא בשלימותה (שהיא הסיבה על ניקוי הפגמים) הוא בגלוי גם בתשובה תתאה. כי כללות ענין התשובה (באיזו דרגא שהיא) בא (כנ"ל שם) מצד עצם הנשמה שהיא תמיד (גם בשעת החטא) מיוחדת עם הקב"ה, „חבוקה ודבוקה בך, יחידה לייחדך“³¹.

י"ד. ע"פ כל הנ"ל יש לומר, שהחילוק בין שני הענינים הנ"ל הנפעלים על ידי תשובה (ניקוי הפגמים ומילוי האור שנעדר) הוא:

כיון שניקוי הפגמים בא מצד ההתקשרות העצמית של הנשמה עם עצמותו ית' (בעל הרצון), ששם מלכתחילה אין פגם, הרי אין זה באופן שהתשובה נועלת ניקוי הפגם, אלא שכיון שע"י התשובה מתגלית ההתקשרות העצמית, הרי עי"ז נעשה בדרך מוילא ניקוי כל הפגמים³²;

משא"כ הענין דמילוי אור שנעדר, כיון שזה קשור עם „המשכה“ שמצד בעל הרצון [ועד"ו] בנשמת האדם – עם „המשכת“ ו„גילוי“ עצם הנשמה, כאשר רצונה הגלוי להתדבק עם הקב"ה (ע"י תשובה) הוא בלי מדידות והגבלות],

ט. ויש לומר, שזהו גם מהטעמים שעל ענין ניקוי וטהרת הנפש מ„לבושים הצואים“ מספיקה תשובה תתאה, משא"כ כדי להשלים את האור הנעדר ע"י חסרון קיום המצוות, צריכים לתשובה עילאה²⁹:

ניקוי הפגמים בא (כנ"ל ס"ה-ו) מפני שב„בעל הרצון“ החטא אינו תופס מקום, ודוגמתו בנשמת האדם – שהחטא אינו נוגע בההתקשרות העצמית והיא נשאת תמיד בשלימותה.

משא"כ המשכת האור באה (כנ"ל שם) מזה שבעל הרצון אינו מוגבל באופן ההמשכה, שדוגמתו בנפש האדם היא מה שרצונו להיות דבוק בהקב"ה אינו מדוד ומוגבל לפי החיוב שמצד הדין.

ולכן, בשביל ניקוי הפגמים מספיקה גם תשובה תתאה, משא"כ לענין מילוי

החרטה ועקירת הרצון עי"ז נעשה העברת החיצוני כו' וע"י החילא יתיר עי"ז ממשיך האורות שנסתלקו מקודם שיחזרו לשכון בהכלים" – והרי השייכות דתשובה לענין זה שבבעל הרצון (שהחטא אינו תופס מקום) שממנו נעשה ביטול החטא והפגם, היא מצד החרטה שבתשובה (ראה לעיל ס"ז); והשייכות דתשובה להענין שבבעל הרצון (שאינו מדוד כו') שממנו נעשה המשכת האור, היא (ראה לעיל שם. וראה לקמן ס"ט) מצד „חילא יתיר“ שבתשובה.

(29) ראה לקו"ת בלק עג, ג לענין התשובה דסו"מ. ומביא שם „ועיין אגה"ת פ"ח שזהו ענין ונקמה מנקה הוא לשבים לרחוץ ולנקות נפשם מלבושים הצואים כו"ו. ושם עג, ד: „אבל כדי שיעשה תשובה שיתמלא גם האור שחסר כו' עי"ז צריך לעשות תשובה עצומה כו' וע"ד מה שנתבאר באגה"ת שם פ"ח כו"ו הענין דתשובה עילאה. וכן מפורש בסידור רכו, ד. סה"מ פר"ת שם. ד"ה דרשו שם פ"ה.

30) אגה"ת פ"ח (צח, ב), מזח"א קכט, ב.

31) הושענות ליום ג'.

32) ראה לקו"ש שם ע' 1152.

הוא (בכללותו) אותו הענין מה שע"י תשובה נמשך האור הנעדר ע"י החסרון בקיום המצות (זכויות)³⁶ [ועד שההמשכה היא לא רק ע"י התשובה גופא, אלא גם ע"י הזדונות עצמן שנתהפכו לזכויות].

שהמשכה זו היא מצד הטעם, מצד המעלה שבתשובה [כמ"ש בתניא³⁷ דזה שע"י התשובה זדונות נעשים כזכויות הוא „הואיל ועל ידי זה בא לאהבה רבה זו”]

לכן נוגע שם הענין דמוחא (סתימאה)³⁸, ענין הטעם³⁹. אלא שכיון שענין זה שייך ל„זדונות”, שהם היפך הרצון (דמצות), לכן גם זה שהזדונות הם טעם להיות המשכת האור⁴⁰ (ע"י תשובה), הוא רק מצד בחי' „(מוחא) סתימאה”.

36) כן משמע בסה"מ תקס"ב שם. סהמ"צ להצ"צ שם (לט, ב).

37) פ"ז (יב, א).

38) ועד"ז בתקס"ב שם, שהמדובר שם שיומשך האור שנחסר ע"י קיום המצות (כמו ר"א בר דורדייא) שהוא דוקא ע"י התשובה עילאה שהוא בחילא יתיר שגם זדונות נעשו כזכויות, מדגיש שם שההמשכה הוא ממו"ס.

39) ומה שמבואר בלקו"ת שם המעלה שבמו"ס על גלגלתא, שבמו"ס (משא"כ בגלגלתא) מתלבש בחי' פנימיות התענוג (ראה בארוכה אוה"ת נצבים ע' ארעה. המשך תער"ב ספר"ג ואל"ך) — יש לומר, שזהו לפי שהענין ד„דירה בתחתונים” [שלוח „נתאוה” בעצמותו ית'] הוא (לא הענין דשלילת הרע, כי אם) „ענין גילוי והמשכת אור א"ס ב"ה למטה”, אלא שבשביל זה צריך (גם) „לבער הרע .. שלא יהי' שום לכלוך וטינוף ח"ו” (לקו"ת בלק ע, ג. ולהעיר גם מתניא פל"ז (מז, ב. מה, א)). ולכן (מצד זה) — הענין דהמשכת האור שנחסר מגיע למעלה יותר מהענין דניקוי הפגמים.

40) להעיר מלקו"ת אחרי כו, ג.

ה"ז באופן שה„רעותא דלבא יתיר ובחילא סג"י” פועלת וממשכת את האור. זאת אומרת, שהמשכת האור שע"י תשובה (עילאה), הוא לפי שהמעלה דתשובה (ה„רעותא דלבא יתיר ובחילא סג"י”) היא בדוגמת „כלי” הממשיך האור — וה"ז ע"ד ההמשכה שע"י מצות שהן „אבריים” ו„כלים”, והחילוק הוא רק בזה, שמצד בחי' רצון דמצות יש הגבלה שההמשכה היא רק ע"י מצות, ואילו מצד בעל הרצון באה ההמשכה (גם) ע"י תשובה.

יא. ע"פ כל הנ"ל יש לבאר טעם ההדגשה באגרת התשובה שניקוי הפגמים בא מרצון העליון „שלמעלה מעלה ממדרגת בחי' חכמה עילאה”, שכוונתו בזה היא (כנ"ל מהערות אאמו"ר) לבחינת גלגלתא שלמעלה (גם) מחכמה סתימאה, אע"פ שבלקו"ת איתא שתיוקן הפגמים נעשה דוקא ע"י מוחא סתימאה (ולא ע"י גלגלתא)³³:

בלקו"ת מדבר (בעיקר) אודות הענין דנושא עון, שהקב"ה מנשא ומגביה את העון „שיהי' אתהפכא חשוכא לנהורא”³⁴, שהזדונות נעשו כזכויות³⁵.

וכיון דזה שזדונות נעשים כזכויות

33) וע"פ הביאור דלקמן בפנים, יומתק גם מה שבלקו"ת שם מדבר בענין המרירות והבכי „על סילוק גילוי אור א"ס ב"ה” (שם מה, סע"א) על „הסתלקות האור והגילוי” (שם מה, ד). משא"כ „גודל הרחמנות על בחי' אלקות שבנפשו ושלמעלה” שבאגה"ת שם רפ"ח הוא (כמבואר שם פ"ז) על ירידתם ונפילתם, בהיכלות הטומאה וסטי"א. וראה לעיל סי"ז.

34) לקו"ת שם מה, סע"ד.

35) ועד"ז באגה"ק שם (כנ"ל הערה 9) לכפר כו' אלא גם על הזדונות ואתהפכא חשוכא כו' לנהורא.

משא"כ באגרת התשובה, שמדבר (בעיקר) אודות „ונקה“, ש„מנקה הוא לשבים לרחוץ ולנקות נפשם מלבושים הצואים“, מדגיש שענין זה הוא מבחי' רצון העליון (גלגלתא) שלמעלה מחכמה סתימאה, כי הענין דניקוי

הפגמים הוא רק ממדריגה שהחטא אינו תופס בה מקום כלל, וזה שייך דוקא בבחי' רצון העליון שלמעלה מטעם לגמרי, אפילו מטעם כמוס.

(משיחת ש"פ האזינו תשל"א)

